

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania Ż.K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Olsztynie
o świadczenie rehabilitacyjne,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 19 marca 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego
w Olsztynie z dnia 5 lutego 2025 r., sygn. akt IV Ua 48/24,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od Ż.K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Oddziału w Olsztynie kwotę 270,00 (dwieście siedemdziesiąt)
złotych, wraz z ustawowymi odsetkami za czas po upływie
tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia
zapłaty - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym.**

DS

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 września 2023 r. (znak: [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Olsztynie, na podstawie art. 18 ust. 1-3 i ust. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby

i macierzyństwa, odmówił Ż.K. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego od 10 czerwca 2023 r. do 07 października 2023 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 24 października 2024 r. (sygn. akt IV U 610/23), wydanym w sprawie Ż.K., z odwołania decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Olsztynie, o świadczenie rehabilitacyjne, zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującej prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, za okres od 10 lipca 2023 r. do 9 listopada 2023 r. i zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującej kwotę 180 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z ustawowymi odsetkami, od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Na skutek apelacji organu rentowego, Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 5 lutego 2025 r. (sygn. akt IV Ua 48/24), zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I i II i odwołanie oddalił.

Skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wywiodła odwołująca, zaskarżając w całości wyrok Sadu Okręgowego w Olsztynie, zarzucając rozstrzygnięciu naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, do naruszenia którego doszło wskutek jego błędnej wykładni, wyrażającej się w uznaniu przez Sąd II instancji, że po urodzeniu martwego dziecka trwa okres ciąży, w związku z czym zastosowanie powinien mieć wydłużony okres zasiłkowy, podczas gdy prawidłowa wykładnia wskazanej normy prawnej, powinna wyrażać się w przyjęciu, że poród kończy okres ciąży i zastosowanie powinien mieć podstawowy okres zasiłkowy.

W związku z powyższym, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Olsztynie, ewentualnie, w razie spełnienia przesłanki z art. 398¹⁶ k.p.c., uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie, co do istoty sprawy przez oddalenie apelacji organu rentowego w całości.

Skarżąca wniosła także o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując na istnienie potrzeby wykładni przepisu prawa budzącego poważne wątpliwości interpretacyjne, jak również wywołującego rozbieżności w orzecznictwie

sądów, a mianowicie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, przez definitywne rozstrzygnięcie, czy ubezpieczonej po porodzie przysługuje 270 dni okresu zasiłku chorobowego, czy ubezpieczona po porodzie podlega podstawowemu okresowi 182 dni, w związku z tym, że poród kończy okres ciąży.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że na tle ww. przepisu powstaje rozbieżność, co do stosowania wydłużonego okresu zasiłku chorobowego w postaci 270 dni w związku z stanem ciąży już po porodzie. Tego rodzaju rozbieżności są wynikiem odmiennego interpretowania wskazanego przepisu. W orzecznictwie sądów powszechnych pojawiają się dwa poglądy. Według pierwszego, ubezpieczonej, po porodzie, przysługuje dalej 270 dni zasiłku chorobowego. Według drugiego, poród kończy okres ciąży, w związku z czym ubezpieczona podlega podstawowemu okresowi 182 dni.

Orzecznictwo w zakresie zakończenia stanu ciąży, a tym samym momentu, do którego powinien zostać stosowany okres przedłużonego zasiłku chorobowego, nie był jeszcze przedmiotem badania przez Sąd Najwyższy. Ponadto, próżno szukać zdaniem skarżącej utrwalonej linii orzeczniczej sądów powszechnych, która by wskazywała, że po porodzie należy skrócić okres zasiłku chorobowego do podstawowych 182 dni, albo że należy w dalszym ciągu stosować okres 270 dni zasiłku chorobowego.

Ponadto, w niniejszej sprawie dochodzimy do sytuacji, w której Sąd I instancji uzasadnia swoje stanowisko, a Sąd II instancji w sposób lakoniczny podchodzi do uzasadnienia tej kwestii i pozostaje jedynie przy obliczeniach dni pozostawania przez odwołującą na zasiłku chorobowym. Natomiast długotrwała niepewność ubezpieczonych, co do możliwości przejścia z zasiłku chorobowego na świadczenie rehabilitacyjne, będzie dodatkowo powodowało ryzyko utraty świadczeń przez ubezpieczonych, ponieważ organ rentowy w zależności od osób wydających decyzję, będzie stosował różną wykładnię przepisu i może pojawić się kilka ośrodków, gdzie będzie dochodziło do wydawania sprzecznych decyzji przy zbliżonym stanie faktycznym.

W odpowiedzi na wywiedzioną skargę kasacyjną, organ rentowy wniósł o nie przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej nie mogła zostać przyjęta do merytorycznego rozpoznania.

Podkreślić należy, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Strona skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie - odwołała się więc do przesłanki przedsądu wskazanej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Strona skarżąca wskazała, że na tle przepisu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, powstaje rozbieżność co do stosowania wydłużonego okresu zasiłku chorobowego w postaci 270 dni w związku z stanem ciąży już po porodzie. Jej zdaniem w orzecznictwie sądów powszechnych pojawiają się dwa poglądy w tym zakresie – nie przywołała jednak żadnych przykładów orzeczeń sądowych lub odmiennych stanowisk doktryny, które potwierdzałyby tego rodzaju twierdzenie. Tymczasem odwołanie się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania do potrzeby wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie, w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, Legalis nr 127030; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, Legalis nr 2701754 i z 9 września 2022 r., I CSK 1494/22, Legalis nr 2741242). Stronę skarżącą obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej, wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112 i z 29 września 2022 r. I CSK 3496/22, Legalis nr 2790349). Powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich

rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Strona skarżąca nie wykazała, że mamy rzeczywiście do czynienia z przywoływaną przesłanką przedsądu. O rozbieżności orzecznictwa, w rozumieniu przywołanego wyżej przepisu, nie świadczy przy tym odmienne stanowisko zajęte w niniejszej sprawie przez Sąd I i Sąd II instancji.

Należy także przypomnieć, że ustawodawca konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, czego w niniejszej sprawie zabrakło. Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy więc odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy, w ramach przedsądu, bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, że takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z 10 marca

2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 118).

DS.

[SOP]